

ת

פ ר ט י כ ל מס. י/2

מישיבת ועדה החוקה, חוק ומשפט
ירושלים, יום ד', כ"ב בטבת תש"י - 10.1.50

נוכחים חברי הועדה: נ. ניר, היו"ר
ע. אסף
י. ברך
ח. בן-אשר
מ. בן-עמי
י. בר-יהודה
ד. בן-רב-האי
א. ג'רג'וריה
ב.צ. דינבורג
י. הררי
ז. ורהפטיג
ש. כ"ץ
מ.ד. לוינשטיין
י. לם
א. לנקין
ק. כהנא
י. קוסוי
י. קליבנוב
ח. רובין
א. תבורי

מוזמנים:
פ. רוזן - שר המשפטים
י. שפירא - היועץ המשפטי
ח. וילקנפלד - מחלקת החקיקה
י. פורסטר - "

הישיבה נפתחה בשעה 08.45.

אני פוחח או ישיבת הועדה.

היו"ר נ. ניר:

על סדר-היום של ישיבתנו עומדת שאלה אחת:
ועדה המשנה שנבחרה ע"י המליאה לדיון בחוק הגנת החייל (שכירות משנה והארתה),
חוק הגנת העולה (שכירות משנה והארתה) והחוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע
השמדה עם, התכנסה בשבוע שעבר, ומיד עם התחלת הדיון על חוק הגנת החייל וחוק
הגנת העולה התעוררה שאלה פרינציפיונית ולא יכולנו להמשיך בדיון מבלי להחליט
עליה. החלטנו להביא את הדבר להחלטה מליאת הועדה.

חוק הגנת החייל (שכירות משנה והארכה)
חוק הגנת העולה (" " ")

הי"ד נ. ניר:

כפי שידוע לפס, תוכנם של שני החוקים האלה הוא החרת האיסור הקיים בחו"זי- שכירות בקשר עם שכירות-משנה, שהפרתו הייתה משמשת עילת-תביעה לפינוי הדירה. החוקים האלה מתירים את האיסור אם הדייר משכיר חלק מדירתו לחייל או לעולה. חלק מחברי הועדה הביע את דעתו, כי אם אנחנו כבר מחליטים על ביטול ההסכם בין שני הצדדים, צריך לעשות זאת לא רק לגבי חיילים ועולים. אותם החברים חושבים כי ע"י הגבלת החוק רק לחיילים ועולים, מגבילים את ממפר הדירות שאפשר יהיה להשכיר. כמובן שהחברים האלה אמרו, כי צריך ליצור הגנה חוקית לגבי ביטול האיסור, כדי שלא יוצר מצב שבמקום שדמי המפתח היו מתחלקים עד עתה בין בעל-הבית ובין הדייר, יימפרו רק לדייר.

היות והשאלה הזאת היא פרינציפיונית

והיות והתעוררה שאלה אם הרחבת החוק בצורה כזאת אינה כאילו אאץ הצעת חוק חדש אשר לא הועבר אלינו ע"י הכנסת, עמדנו בפני הבעיה האם מותר לוועדה לדון על הדבר הזה, ובמקרה שמוותר לנו, האם זוהי הרחבת הצעת החוק שהוגשה לנו או שיש בזה חידוש. היות והשאלה הזאת יוצאת מגדר החוק, היתה הצעה שבין שנחליט כך או אחרת, נביא את הדבר שנית לקריאה ראשונה בכנסת.

י. הררי:

השאלה שהביא בפנינו יו"ר הועדה כוללת

שני דברים שונים: מה רצונה של ועדת

החוקה חוק ומשפט לעצם העניין; והאם מותר לוועדת החוקה לדון על השאלה הזאת. השאלה השניה שייכת לוועדת הכנסת ולא לוועדת החוקה. ממש אותה השאלה התעוררה בוועדה הכלכלה בקשר עם חוק הטייס והם העבירו את השאלה לוועדת הכנסת, אשר קבלה החלטה בעניין זה. ועדת החוקה חוק ומשפט, יכולה לדון על השאלה לגופו של עניין, ולהביע את משאלתה.

הי"ד נ. ניר:

דעתי בעניין זה, היא אחרת. אולם לא הייתי

רוצה שנקדיש את כל הדיון לשאלה

האם להעביר או לא להעביר את השאלה העניין לוועדת הכנסת. אני מציע שנדון ביחד גם על השאלה האם לעביר או לא להעביר זאת לוועדת הכנסת, וגם לגופו של עניין.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
11.1.59
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה

רל.

י. בר-יהודה:

מי הוא המכריע בשאלה, ואם הדבר הזה
שייך לוועדה הכנסת או לוועדת החוקה? אני
חושב שעל השאלה הזאת צריכה להחליט ועדת הכנסת.

ח. וילחנפלד:

הערה לסדר ההצבעה: היו"ר הציג בפני
הועדה שתי בעיות; אחת הבעיה לגופו של
ענין, ואחת בבעיה הפרוצדוראלית. נדמה לי כי הבעיה היחידה שיכולה לעמוד כאן
לדיון, היא הבעיה הפרוצדוראלית, מפני שהשאלה לגופו של הענין, כמו כל יתר
השאלות שהתעוררנה בעת הדיון על החוקים האלה, הם ענין לוועדת המשנה. אם
ועדת המשנה תגמור את הדיון בחוקים אלה מבלי להגיע להסכמה בכמה שאלות, היא
תביא אותן השאלות למליאת הועדה. אימלא הייתה מתעוררת השאלה הפרוצדוראלית,
ועדת המשנה לא הייתה מביאה את הענין למליאת הועדה, אלא הייתה מחליטה על בעצמה
על השאלה לגופו של ענין. ועדת המשנה העבירה להחלטת מליאת הועדה רק את
השאלה הפרוצדוראלית, ולפי עניות דעתי זאת היא השאלה העומדת על הפרק.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד הצעת י. הררי לדון קודם לכל על השאלה
האם להעביר או לא להעביר את הבעיה לוועדת הכנסת - 1.
נגד - רוב .

ההצעה לא נתקבלה.

מחליטים: לדון ביהד על הבעיה הפרוצדוראלית,
על הבעיה לגופו של ענין ועל הצעת
י. הררי.

י. לם:

השאלה העומדת בפני הועדה, היא שאלה
פורמאלית וגם כאשר נחליט עליה, נצטרך
להכנס לדיון לגופו של הענין, אם אלהמלכתנו תהיה חיובית. אתחיל בדיון על
השאלה לגופו של הענין, כי רק כאשר תבינו את הפרובלימה שעמדה בפנינו, נוכלו
להחליט אם בענין זה צריכה להיות הכרעה הועדה או שצריך להעבירו לוועדת הכנסת.
לפי חוק הדירות הקיים כבר כמעט עשר שנים,
אפשר לתת צו-פינוי נגד כל אדם אשר אינו ממלא את אחד התנאים של חוק-השכירות.
עוד לפני שחוק הדירות נכנס לתוקפו היה כתוב בחוקים, כי אסור לדייר להשכיר

רל.

י. למ:

חלק מדירתו או להעביר את דירתו לדייר אחר, מבלי שיקבל הסכמה בכתב מבעל- הבית. ברור כי כל עוד לא היה קיים חוק הדירות, הסעיף הזה נשאר רק על הנייר. כאשר קבלו את חוק הדירות והקפואו את שכר-הדירה, החתילו להשחמש בחוק הזה כדי לצמצא את השכירות ולהוציא את הדיירים מדירותיהם. השופטים לא נענו לתביעות בעלי-הדירות וטענו כי החוזים, כבודם במקומו מונח, אבל תיות ובעל הבית קבל בשעתו את שכר-הדירה מבלי להתנגד לכך בשעה שהחברר לו שהוכנס דייר משנה, הרי הוא השלים עם המצב.

בעלי-הבתים החתילו לשנות את תוכן החוזה,

ומשנה לשנה ניסחו את החוזה בצורה יותר טובה, כך שקשה היה להפר אותו. במשך הזמן התחלפו דיירי המשנה, ובעלי-הבתים טענו, כי אם הדייר הכניס לדירה את פלוני במקום אלמוני, והדבר נעשה אחרי חתימת החוזה האחרון - זאת היא עילת- תביעה לפינוי הדירה. צריך היה לשלם לבעלי-הבתים סכומים גדולים כדי שיסכימו להשאיר את דיירי-המשנה. נוסח החוזים הוא כזה, שגם מי שמקבל אורח ללא חשלום, צפוי לצור-פינוי.

אם נקבל חוק המחיר לקבל רק חייל או עולה

בניגוד לחנאי השכירות, לא רק שלא נעזר, אלא גם נזיק, לדיירי-משנה שאינם חיילים או עולים. ברור שאם מקבלים חוק מיוחד המחיר את הדבר רק לגבי עולים וחיילים, יהיה ברור לביטח-המשפט שהדבר הזה אינו בסדר לגבי האחרים. אבל אין זה הנימוק היחיד אשר מביא אותי למסקנה שיש לבטל באופן כללי את החנאי בחוזה- השכירות על איסור השכרת-משנה.

החנאי הזה, לדעתי, הוא בניגוד למוסר.

את החנאים האלה הכניסו מפני שהדייר קבל את הדירה במצוקת הדירות הקיימת, ולא הייתה לז ברירה אלא לחתום על חנאים כאלה.

אני חושב, כי כל הועדה מסכימה שיש לתת

זכות בכורה לחיילים ולעולים. אבל את הזכות הזאת נתנו כבר ע"י חוק תפיסת מקרקעים. הממשלה יכולה לתת צו-דיור לכל חייל ולכל עולה, לפי חוק תפיסת מקרקעים. (י. שפירא: היא לא יכולה לעשות זאת מבלי לתת דיור אלטרנטיבי).

האם החוק אשר מציע משרד המשפטים פותר את השאלה של דיור אלטרנטיבי? הלא החוק הזה בנוי על הנחה שישנם דיירים שיכולים למסור חלק מדירתם מבלי לקבל דיור אלטרנטיבי? אם רוצים להכניס לחדרים כאלה עולים או חיילים, אפשר לעשות זאת

ח"י חנה חתומה תרומתה יאנו לל עורר רחוק היה שאלה הדיור האלטרנטיבי

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
11.1.50
חוק שגנת החייל; חוק הגנת העולה

י. לם:

נוגעת לענין הנדון. בכל זאת, אפשר למצוא גם במסגרת חוק זה, אפשרות לנתינת זכות קדימה לחיילים ולעולים. אנחנו יכולים להגיד, כי לגבי חיילים משוחררים ועולים חדשים, החוק הזה יופעל מיד, ולגבי ~~אחריהם~~ האחרים הוא יופעל כעבור חצי שנה.

אם אנחנו רוצים לתרום משהו להטבת מצב

הדירות ומצד שני להראות כי המוסד המחוקק אינו מקבל את השיטה שלפיה אפשר להפר את כוונת המחוקק, עלינו לבטל את האיסור בחוזי-השכירות לא רק לגבי חיילים ועולים אלא לגבי כל החושבים, מפני שחוק הדירות רצה להגן על הדיירים והיום הוא משמש אמצעי לנישול הדיירים, לפחות בענין של הפרת החוזים. אינני חושב כי המחוקק החכוון לכך שיהיו דמי-מפתח, אבל היום כמעט ואי-אפשר לקבל בחזרה את דמי-המפתח, כי ישנו מוח יוריסטי אשר יכול לנסח חוזה בצורה ששוברת את החוק. עלינו לדעת את המציאות, וזאת היא גם הזדמנות טובה ביותר להגיד, כי המחוקק חושב שלא בל דבר אפשר לעשות ע"י חוזה.

ישנם חברים האומרים, שאין לנו סמכות

להכניס את השינוי הזה, ושאל מתעוררת שאלה בענין זה, לא אנחנו, כי אם ועדת הכנסת צריכה להתליט על כך. ועדת הכנסת קבעה מה שקבעה בקשר עם חוק אחר. אבל אין זה שייך לענין הזה. בענין זה ישנם פרצדנטים בכמה חוקים. אם אומרים שועדה של הכנסת אינה יכולה לשנות חוק המובא ע"י הממשלה, אז אין כלל כל אפשרות של חקיקה. הממשלה הציעה חוקים הנותנים אפשרות לבטל את החנאים בחוזה שכירות בקשר עם שכירות-משנה. אני מקבל את הרעיון הזה, אבל אני אומר: לא רק לעולים וחיילים אלא לכל האנשים. הייתי יכול לעשות את ההרחבה הזאת בדרך אחרת: הייתי אומר ש"עולה" פירושו, כל אדם שעלה לארץ במשך 30 השנים האחרונות. גם זאת היא הרחבה. ע"י ההרחבה איני משנה את תוכנו של החוק.

אני מציע שהועדה תקבע, כי היא מוסמכת

לדון על השאלה הזאת ולהציע שינויים בענין זה, ומחוץ הנחה זאת, תחליט להרחיב את החוק כחוק סגור החל לגבי כל החושבים.

אמנם נמסר לוועדת הכנסת להכין את התקנון,

י. בדר:

אבל אין ז"א שאם ישנם ספיקות מה עלינו

לעשות לפי התקנון הקיים, עלינו לפנות לוועדת הכנסת. אוי ואבוי היה לנו לו היינו מקבלים דין כזה, כי אז כל אחד מאתנו היה מגלה ספקות רבים וצריך היה

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
11.1.50
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה.

י. בדר:

לדחות כל ישיבה של הועדה עד אשר ועדת התקנון חברר את הספיקות. אנחנו צריכים להחליט על האינטרפרטציה של התקנון, ואם נטעה, קיימת הכנסת, ועדת הפירושים, הנשיאות, והם יעמידו אותנו על טעותנו.

החוקים אשר לפנינו, נקראים "דיוור משנה".

יש לנו אפשרות לרונן על שינויים בחוק במסגרת של דיוור משנה. אין זה חשוב מה היא הצעת הכאשלה. בדיון על התקציב אסור לנו בדרך כלל להרחיב את מסגרת ההוצאות, אבל בכל החוקים האחרים יש לוועדה סמכות מלאה להציע הצעות אשר מרחיבות או מגבילות את מסגרת החוק.

אל נחשוב כי ע"י השינוי שאנחנו מחכוונים

להכניס, אנחנו מרחיבים את החוק באופן ניכר. לפי הצעת הממשלה כל עולה וכל חייל יהיה במסגרת של הפריבילגיה בענין זה. חייל או עולה, זה כולל גם את בני משפחתו. בארץ ישנם כיום 350 אלף עולים ו-130 אלף או יותר מזה, האאלאם אנשים שהיו פאפ בצבא במשך שלוש השנים האלה. אם נקח בחשבון שתלק מהעולים היו גם חיילים, נגיע למספר של 450 אלף איש, בערך. לזה יש להוסיף את בני המשפחות של העולים והחיילים. ע"י כך אנחנו נוכחים כי 50% של הישוב נכללים בחוק כפי שהוא מוצע ע"י הממשלה. מותר לוועדה להוסיף על זה עוד 50%.

רבות! היום ישנו בזבוז ידוע של המלה

"חייל" ושל המלה "עולה". ראיתי את הפועלים אשר בונים את הבתים לעולים החדשים. הם היו אומללים מאוד, ואמרו: עלינו לצאת מן הארץ ולשוב הנה בחור עולים, כדי שנתן לנו דירה. בעית הדירר אינה מוגבלת לחלק מהישוב שהם חיילים משוחררים ועולים חדשים. אם אנחנו נותנים פריבילגיה כזאת ל-50% מהישוב, הגיוני לעשות זאת לגבי כל הישוב.

אך הענין הוא בזה, שישנה הבוסנות ופחדנות

וגם חוסר יושר, בענין דירר-המשנה ודירר בכלל. אנחנו בעצם, הסכמנו לשיטה של דמי-המפתח, ואם לא הסכמנו, לפחות נכנענו לה. אנחנו יודעים שהדבר הזה בא בחלקו הגדול כתוצאה של חוק הגבלת שכר-הדירה, ואין לנו האומץ להעלות את שכר-הדירה. איש לא מעיז לבוא בהצעה של העלאת שכר-הדירה, בשעה שהדיון על כל מיני בעיות סביב ענין דמי-המפתח, נעשה לדבר סבעי. אבל בודאי עוד נגיע פעם לדיון על שכר-הדירה, שהוא דבר חשוב מאוד לעתיד הערים.

ועדה חוקה, חוק ומשפט
11.1.50
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה

רל.

י. בדר:

כמובן שצריכה להיות שיטה שתבטיח, שתוצאת

החוק הזה למעשה לא תהיה שבמקום הנוהג של חלוקת דמי-המפתח בין הדייר ובעל-⁶⁵
הביה, אך תנתן עכשיו פריבילגיה לדייר.

שר המשפטים / פ. רוזן:

השאלה הקונסטитуציונית הפורמאלית איננה

לגבי הבעיה, אם הכנסת תוכל להציע או להחלי

או לקבל חוק אשר לא הוצע ע"י הממשלה. לפי התקנון אשר חל היום, לא רק כל סיעה,
כי אם כל חבר הכנסת יכול להציע הצעת חוק לכנסת. השאלה היא רק, האם במסגרת
של חוק שהוצע, ע"י הממשלה או ע"י מישהו אחר, ולאחר שהיתה קריאה ראשונה והחוק
הועבר לוועדה, אפשר לשנות את החוק בוועדה במידה כזאת, שאפשר לאמר כי הנושא של
השינוי לא היה הנושא של הדיון בקריאה ראשונה. (י. בריהודה: אבל מר לם דיבר
על כך בקריאה ראשונה). היו כמה הערות צדדיות לגמרי בענין זה. השאלה לא
הועמדה בצורה שיתר חברי הכנסת שהשתתפו בו יכולו לקבוע עמדה לגבי
ההצעה שהועלתה בדרך אגב, באופן צדדי. נוסף לכך, מר לם, אם אינני טועה, ~~היא~~^{היא}
אחד הנואמים האחרונים.

חפקידו של הפרלמנט הוא לחוקק חוקים ולבקר

את הממשלה. אבל ישנו מישהו שמבקר גם את הפרלמנט, זהו העם אשר בידו הסוברניות
והוא הריבון. העם צריך לבקר את הפרלמנט ע"י הגבתו בצורה של דעת הקהל. לא
יתכן שאנחנו נחוקק חוקים במחצית, בעיקר במסיבות שלנו, כשאינ לנו קריאה
ראשונה כזאת שאנחנו יכולים לקיים ויכוח רחב על נושא מסויים. לא יתכן שפתע
פתאום יופיע מן הוועדה חוק לגמרי אחר אשר משנה את תוכן החוק שהוצע מלכתחילה.
אם מישהו רוצה ללצא לשנות את החוק בצורה

כזאת שמשנה את כל תוכנו, עליו ללכת בדרך שהלכה חברת הכנסת גב' עדה מימון
בקשר עם החוק על גיל הנישואים. עדה מימון שמעה את הדיון שהיה בוועדה ודעתה
לא היתה נוחה מהצעת-החוק שהחלטנו להציע לכנסת. היא רצתה להציע חוק שפירושו
למעשה ביטול מראש של הנישואים, אם הם לא קודשו לפי שיטה מיוחדת. אך היא
הבינה שהחוק שהיא רוצה בו הוא חוק לגמרי אחר, והציעה חוק חדש לכנסת.
גם ד"ר לם, או מפא"י - אם זאת הצעת מפא"י - יכולים להציע חוק כזה לכנסת,
אבל עליהם לחת לכנסת את האפשרות לדון על החוק הזה בקריאה ראשונה, כי הוא
חוק חדש לגמרי; יתנו את האפשרות לדעת הקהל להגיב על החוק, ולממשלה, לקבוע
עמדה לגביו. לך עלה כלל על דעת הממשלה שאגב הדיון בחוק זה בכנסת, ירצו
לפתור את כל השאלה ולהרחיב את ביטול האיסור בחוזים לגבי כל האוכלוסיה.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
11.1.60
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה

ר.ל.

שר המשפטים:

זאת שאלה אחרת לגמרי והיא נוגעת באינטרסים של רבים. צריך להביא זאת לקריאה ראשונה בכנסת, כי לדעתי לא הייתה קריאה ראשונה על ההצעה הזאת.

הצעני נתי מה הוא הדין באנגליה, במקרה

כזה. שם אפשר לשנות את החוק רק אפאזא שינויים אשר נובעים באופן הגיוני מן החוק המוצע. אם משהו רוצה להציע הצעות מרתיקות-לכת, צריך להביא את הדבר שנית לקריאה ראשונה.

אם השאלה הזאת שייכת לוועדת הכנסת או

לוועדת החוזה, אין זה מענייני, ורציתי לקבוע עמדה רק לגבי השאלה הפרינציפיונית.

לשאלת הפרוצדורה: חוק התקדימים אשר הכנסת

י. ברייתורה:

קבלה קובע, כי עד שלא נקבל את התקנון כולו,

החלטות ועדת הכנסת בשאלות התקנון הן נוהג מחייב. שאלות הפרוצדורה אפאזא ~~אפאזא~~ לשייכות לתקנון. נוסף לכך, אם קיים ויכוח, לא יזוף ועדה שייך העניין הזה, כחוב בפירוש בסמכויות הועדות, כי סמכותה של ועדת הכנסת היא, היחום ותיאום העבודה של הועדות. כלומר, ועדת הכנסת תצטרך לקבוע בתחום של איזוף ועדה נכנסת השאלה הזאת. מבחינה זאת ברור בהחלט כי מקומו של הדיון הוא בוועדת הכנסת.

לאלה שתוששים מפני החלטה של ועדת הכנסת

אני יכול לאמר, כי יש לי כל היסוד להשוב שהחלטה שתקבל בוועדת הכנסת, האפשר, פחות או יותר, את אשר רוצה למ. ז"א שאפשר יהיה להכניס שינויים ואף דברים חדשים, במסגרת של אותו הנושא. במקרה הנדון, לדעתי, הנושא הוא אותו הנושא. נושא החוקים שהוצע לנו איננו החייל והעולה, כי אם שכירות-משנה. אבל אפשר יהיה להחליט על כך לאחר שתקבל החלטה ועדת הכנסת.

שר המשפטים הביא את הדוגמא של הצעת החוק

של עדה מימון. בעניין זה אפאזא הוצעה הצעת חוק של הממשלה ועליה תהיה קריאה

ראשונה. לפי נוסח דברי שר המשפטים, אי אפשר יהיה בתוך הקריאה הראשונה על הצעת החוק של הממשלה, לדון גם על הצעתה של הגב' מימון. (שר המשפטים: הכנסת יכולה לדבר על הכל). לא היה נהוג אצלנו שאפשר לעשות קריאה ראשונה על כמה

חוקים ביחד. אני הייתי מסכים לו הייתה אפשרות כזאת, אבל בעיקר הממשלה התנדב לכך, והרוב יעמוד מאחריה. לו אפשר היה להעביר נוהג כזה, הייתי מסכים לכך. אבל לא יתכן שדבר זה יהיה שאלה של מקרה, רק מתי שנוהג זה נוח לממשלה. אני אסכים לכך אם יהיה זה נוהג מחייב לגבי כל המקרים.

בנוגע לשכירות משנה ללא השלום, נדמה לי

ועדת חוקה, חוק ומשפט
11.1.50
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה

רל.

י. בר-יהודה:

שוברי לם מוכיחים כי אם נכתוב בחוק במפורש למי אנחנו מתירים את האיסור, יהיה ברור, שלכל השאר, איסור לעשות זאת. ז"א, אם אני אקבל את חברי בחדרי ליום או לשבוע, אפשר יהיה להעמיד אותי למשפט במקרה שאורחי לא היה חייל או עולה. אני חושב שבנוגע להארתה לא יכול להיות ספק שע"י החוק המוצע אנחנו מביאים נזק להמוני אנשים.

יכול להיות ויכוח על החלק השני של

החוק: על שכירות בשכר. כאן יכול להיות שחוק זה יכול להביא להקלה בקבלת דמי-המפתח לדירה, במקום לדירה ולבעל-הבית יחד. על זאת צריך לדון.

י. קוסובי:

אני מציע להפסיק את הויכוח, מפני שלא

נימלט מזה שועדת הכנסת תצטרך להחליט על

השאלה הפרוצדוראלית. אם ועדת הכנסת תחליט לפי דעתו או נגד דעתו של לם, תבוא הצעה חוק בענין זה, ונדון עליה. דיון על ענין זה בוועדת החוקה, הוא בהחלט בזבוז זמן. מה הטעם ומה התכלית בדיון כזה עכשיו?

היו"ר ג. ניר:

קודם כל עיינו להחליט על השאלה הפרינציפ-

יונית, האם אנחנו רוצים להכניס את התיקון

שמציע חבר הכנסת לם. רק אז יהיה מקום לדון האם להעביר את השאלה לוועדת הכנסת.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת קוסובי להפסיק את הדיון - 8.
נגד - 4.

ההצעה נתקבלה.

י. ורמפינג:

י. בר-יהודה מסר כאן אינפורמציה חשובה

מאוד: קבלנו בכנסת את ההחלטה בענין

החקדימים ושם נאמר, כי כל עוד אין תקנון, כל בעיות התקנון שייכות לוועדת הכנסת.

אינני רואה חופלת בדיון על עצם ההצעה כל עוד אין/אנש יודעים אם אנחנו

יכולים לדון על הצעה כזאת.

מ. בן-עמי:

אני חושב שהעברת הבעיה הזאת לוועדת הכנסת

רל.

מ. בן-עמי:

סמכויות הועדה ומה היא ההלכה בענין זה. ההלכה ידועה: לוועדה ישנה סמכות לשנות ולתקן את החוקים המובאים בפניהן, אבל הן אינן יכולות לחרוג ממסגרת ההצעה. השאלה היא רק, האם במקרה הנדון אנחנו חורגים ממסגרת ההצעה, או שאין זה כך. השאלה הזאת אינה שאלה של תקנון אלא של שיקול דעת, לגופו של הענין. לדעתי, אין זה ענין של ועדה הכנסת.

אני מציע, לבן, שנקבע באופן ברור, אם

הצעתו של מר לם היא הרחבת הצעת החוק של הממשלה - ואז יש לנו סמכות מלאה לדון בה - או אם היא משנה את יסודות החוק ואינה בגדר של הצעת-חוק אשר חוגשה ע"י הממשלה.

ב.צ. דינבורג:

ברור כי הצעת לם שייכת לחוק המוצע, כי

היא קשורה בשכירות-משנה. אבל ברור גם,

כי בהצעה זאת הרחבה, שעליה לא היה דיון בכנסת. עלינו לקבל החלטה בענין

זה, ואם נקבל החלטה חיובית על הצעת מר לם, עלינו להודיע בכנסת כי מסעיף

הזה דינו כקריאה ראשונה, וחנתן אפשרות לחזוכה עליו כבקריאה ראשונה. שם החוק

הוא "שכירות משנה", והשאלה על מי חל החוק הזה, היא רק אחד מסעיפי החוק.

אבל אין הועדה רשאית לקפח את זכותה של הכנסת לדון גם על השאלה הזאת, ובזאת

צדק שר המשפטים. (שר המשפטים: שם החוק אינו "שכירות משנה" אלא "חוק הגנת

החייל" ו"חוק הגנת העולה", ובסוגריים - שכירות משנה והארוחה.) /

ת. רוזנין:

אני מציע להעביר את השאלה הפרוצדוראלית

לוועדת הכנסת. אמנם, לגופו של ענין אני

חושב, כי אין יסוד למענותיו של שר המשפטים, אבל הויכוח אינו קשור דוקא עם

המקרה הזה, ואני חושב כי אין לנו ברירה אלא להעביר זאת לוועדת הכנסת.

אפשר כמובן לקבל את הצעת הפרופ' דינבורג,

אבל אז אין צורך להעביר את השאלה לוועדת הכנסת. להביא חוק מסוים או מסעיף

מסוים לקריאה ראשונה בכנסת - לכך יש לנו חמיד סמכות. הצעתו של חבר הכנסת

דינבורג היא בחלט לגטימית, אפשרית ונכונה, אבל אין אני בעדה מסיבה אחרת:

מאחר שהשאלה הזאת התעוררה והופיע כאן ב"כ הממשלה והביע דעה בשאלה הפרוצדוראלית

לית - ואני חולק על דעה זאת - הייתי רוצה שהענין יוכרע באופן הסומך ביותר.

רל.

י. בר-יהודה:

אני מניח כי אין צורך להחליט על העברה
העניין הזה לוועדת הכנסת, מפני שבישיבתה
הקרובה של ועדת הכנסת, הסעיף הראשון על סדר-היום הוא דיון בעניין זה. לכן
אני מציע שנחליט רק על דבר אחד: כי בהתאם להחלטת ועדת הכנסת בנקודה זאת,
יחליט יו"ר הוועדה אם יש לקרוא את ישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט ליום ד',
כדי לדון ולהחליט בעניין זה לגופו.

ע. אסף:

אני מציע שוועדת החוקה חוק ומשפט תפנה
לוועדת הכנסת בשאלה, האם בהצעת התיקון
שאוכנסה ע"י חבר הכנסת לם יש משום הרחבה או משום חידוש. אם ~~יש~~ אצאצאצ ועדת
הכנסת תחליט שיש בהצעה הזאת חידוש, נדמה לי שברור איך עלינו לנהוג, אבל
גם זאת אפשר לשאול את ועדת הכנסת.

י. בדר:

אני מציע להעביר למליאת הכנסת אצאצ אח
ההצעה הבאה: "הכנסת שמעה את הדו"ח של
ועדת החוקה על כוונתה להרחיב את תוקף חוקי שכירות-המשנה על כל דיירי המשנה,
ותחליט על עצם העניין על סמך ההצעה הסופית של הוועדה, שחובא לקריאה השנייה
והשלישית". כמובן, לפני קבלת החלטה כזאת צריך יהיה למסור לכנסת דו"ח
בעניין זה.

בנוגע לשאלה, האם מותר או אסור לנו להביא

את השאלה הזאת בפני הכנסת, אין כל ספק, ואין צורך להעביר זאת לוועדת הכנסת.

היו"ר נ. ניר:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לקבל קודם החלטה על השאלה הפרינציפיונית
האם הוועדה מסכימה להצעה לם -
נגד -

.6
.8

ההצעה לא נתקבלה.

בעד העבדת השאלה איך על הוועדה לנהוג במקרה שבהצעה
לם ישנה הרחבה, ואיך - במקרה שיש בה חידוש - לוועדה
הכנסת -

.11

ההצעה נתקבלה.

על השאלה, אם הצעה לם היא הרחבה או

חידוש, תחליט ועדת החוקה.

רל.

ועדת חוקה, חוק ומשפט
11.1.50
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה

שר המשפטים פ. רוזן:

אני מבקש סליחה על שאני חוזר לנושא
לאחר ההצבעה. לא ברור לי מה הוחלט להעביר

לוועדת הכנסת. הייתי רוצה לדעת זאת בדיוק, מפני שאני רוצה לעודר את השאלה
הזאת בממשלה.

אני מבין כי כולנו מסכימים שאפשר לתקן

הצעת חוק, להרחיבה או לצמצם אותה. כולנו מסכימים גם, כי אי-אפשר להכניס
חידושים, מבלי להביא זאת לקריאה ראשונה. השאלה היא, לדעתי, האם הצעת לם
היא בבחינת הרחבה או חידוש. ז"א שהועדה מעבירה לוועדת הכנסת שאלה היאורטיה
לגמרי.

היו"ר נ. ניר:

השאלה שהועברה לוועדת הכנסת היא, במקרה
שועדת החקקה או ועדה אחרת רוצה להרחיב
או להכניס חידושים בחוק שאצטע שהועבר אליה ע"י הכנסת, באיזה צורה היא צריכה
לעשות זאת.

ז. ורהפטיג:

לדעתי, על ועדת הכנסת להחליט גם, האם
יש בהצעה מסויימת משום הרחבה או חידוש,

מי הממונה על החלטה כזאת?

ח. רובין:

לא דברנו כלל על הצעת מר ורהפטיג, ואין
היא שייכת לכאן. אבל חסר כאן ענין אחד:
אם חבר מופיע מעל במת הכנסת ומציע את הצעתו בקריאה ראשונה, אין זה משנה אם
הוא היה ראשון או אחרון הנואמים.

ב.צ. דינבורג:

ועדת הכנסת צריכה להחליט: אם במקרה שישנם
חילוקי דעות על הצעה מסויימת, אם היא
הרחבה או חידוש, האם מספיק להביא את אותו הסעיף לקריאה ראשונה או להביא זאת
כחוק חדש.

היו"ר נ. ניר:

אני אמסור לוועדת הכנסת את הענין לשם
אינפורמציה ולא לשם החלטה. על-אמצע ועדת
הכנסת תצטרך להחליט רק באיזה צורה להביא את הענין במקרה שזאת הרחבה, ובאיזה
צורה - במקרה שזה חידוש.

ר.ל.

ועדה חוקה, חוק ומשפט
11.1.50
חוק הגנת החייל; חוק הגנת העולה

היו"ר נ. ניר:

יש לנו חוק בירת ירושלים אשר אריך
להיות נדרון בישיבה משותפת של ועדתנו והועדה לעניני חוק ובטחון. אבוא
בדברים עם יו"ר הועדה לעניני חוק ובטחון על מנת לקבוע יש בה משותפת.
אם נקיים את הישיבה המשותפת ביום ד', נקיים אחרי הישיבה המשותפת יש בה
של ועדתנו.

לפני שבועיים הוקמה ועדה לבירור

י. לם:

השאלות החקציביות, ש משרד המשפטים.

מתלימים: לקבוע את ישיבת ועדה המשנה
לבירור השאלות החקציביות של משרד
המשפטים, ביום ג' בשעה 12.00.

הישיבה נסתיימה בשעה 10.25.